

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101898

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Державного податкового університету «Про видачу диплома доктора філософії Мацелюх Ю.» № 396 від 14.03.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мацелюх Юлія Вікторівна

2. Yuliia Matseliukh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-4432-8522

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Дата захисту: 15-02-2024

Спеціальність за освітою: фінанси і кредит

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3805

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.35

Тема дисертації:

1. Інституційне забезпечення розвитку кредитного ринку в Україні
2. Institutional support for the development of the credit market in Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційна робота спрямована на поглиблення теоретичних засад та розробка на цій основі практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення інституційного забезпечення розвитку кредитного ринку в Україні. Об'єктом дослідження є інституційне забезпечення розвитку кредитного ринку в Україні, а предметом дослідження – теоретико-методичні засади, методичні підходи та економічні й інституційні особливості функціонування та розвитку кредитного ринку з урахуванням сучасних реалій національної економіки. За результатами дослідження теоретичних основ кредитного ринку та інституційних засад функціонування та забезпечення його розвитку, уточнено визначення сутності кредитного ринку як системи фінансово-економічних відносини з надання послуг кредитування, які відображають процес взаємодії інтересів кредиторів та позичальників з метою урівноваження попиту і пропозиції на кредитні ресурси для забезпечення макрофінансової стабільності; обґрунтовано інституційні засади розвитку кредитного ринку, які базуються на теорії неінституціоналізму, інституційній теорії організацій та інституційних змінах; обґрунтовано етапи становлення, функціонування і розвитку кредитного ринку України у взаємозв'язку з

викликами, ризиками і можливостями економічного розвитку України. Встановлено, що забезпечення розвитку кредитного ринку України необхідно пов'язувати з виконанням покладених на нього функцій та спроможністю фінансово-кредитних установ забезпечувати процеси кредитування в умовах викликів сучасності та інтеграції України в європейський простір. Визначено, що кредитний ринок формується та функціонує під впливом комплексу формальних та неформальних інститутів. Встановлено, що неформальні норми і правила впливають на інституційні перетворення кредитного ринку, а саме сприяють розвитку ринку шляхом доповнення формальних законів і правил, шляхом застосування норм і правил сталого розвитку, де визначальними є демократичні цінності, людиноцентризм, шляхом формування незламності та прагнення нації розвивати країну в умовах інтеграції до ЄС. Обґрунтовано інституційне забезпечення розвитку кредитного ринку на основі застосування функції інституційного вибору, який включає процеси взаємодії інститутів, інституційних одиниць та інституту держави через вплив факторів, інституційні обмеження та інституційні можливості на шляху до позитивних перетворень кредитного ринку в умовах інституційних змін. Обґрунтовано, що забезпечення перспектив розвитку кредитного ринку України слід пов'язувати з інноваційними кредитними інструментами, які створюють можливості для широкого повоєнного відновлення, інноваційною грошово-кредитною політикою держави та сталим розвитком економіки на шляху входження України до ЄС. Розроблено матричну модель перспективних перетворень кредитного ринку в контексті інституційного забезпечення макрофінансової стабільності з використанням програмно-цільового підходу, що передбачає формування цільових орієнтирів для подолання диспропорцій у розвитку кредитного ринку фокусуючи увагу на інноваціях, євроінтеграції, сталому розвитку та економічному відновленні. Обґрунтовано три формати ролі НБУ у забезпеченні стратегічних орієнтирів розвитку кредитного ринку: формат протистояння викликам і загрозам розвитку; формат відновлення; формат забезпечення стійкості розвитку кредитного ринку. Визначені перспективні напрями забезпечення розвитку кредитного ринку в Україні, в умовах інституційних змін національної економіки з використанням ризик-орієнтованого механізму сприяння забезпеченню кредитним ринком макрофінансової стабільності на засадах сталого розвитку на короткострокову перспективу, яка полягає в проведенні ефективних реформ воєнного періоду для подолання супротиву російській агресії; середньострокову перспективу, яка передбачає забезпечення умов макрофінансової стабільності та процесів економічного відновлення на засадах сталого розвитку; довгострокову перспективу забезпечення розвитку, яка пріоритетним вектором розвитку має створення міцного фундаменту інституційного середовища кредитного ринку з метою успішної інтеграції у ЄС та забезпечення економічного зростання.

2. The dissertation is aimed at deepening the theoretical foundations and developing on this basis practical recommendations aimed at improving the institutional support for the development of the credit market in Ukraine. The object of the study is the institutional support for the development of the credit market in Ukraine, and the subject of the study is the theoretical and methodological principles, methodological approaches and economic and institutional features of the functioning and development of the credit market, taking into account the modern realities of the national economy. According to the results of the study of the theoretical foundations of the credit market and the institutional foundations of its functioning and ensuring its development, the definition of the essence of the credit market as a system of financial and economic relations for the provision of lending services, which reflect the process of interaction of the interests of creditors and borrowers with the aim of balancing the demand and supply of credit resources for ensuring macro-financial stability; the institutional principles of the development of the credit market, which are based on the theory of neo-institutionalism, the institutional theory of organizations and institutional changes, are substantiated; the stages of formation, functioning and development of the credit market of Ukraine in relation to the challenges, risks and opportunities of the economic development of Ukraine are substantiated. It was established that ensuring the development of the credit market of Ukraine must be connected with the performance of the functions assigned to it and the ability of financial and credit institutions to provide credit processes in the conditions of the challenges of modernity and the integration of Ukraine into the European space. It was determined that the credit market is formed and functions under the influence of a complex of formal and informal institutions. It has been established

that informal norms and rules influence the institutional transformation of the credit market, namely, they contribute to the development of the market by supplementing formal laws and rules, by applying the norms and rules of sustainable development, where democratic values and people-centeredness are decisive, by forming the indomitability and aspiration of the nation to develop the country in the conditions of integration into the EU. Institutional support for the development of the credit market is substantiated based on the application of the function of institutional choice, which includes the processes of interaction of institutions, institutional units and the institution of the state due to the influence of factors, institutional restrictions and institutional opportunities on the way to positive transformations of the credit market in the conditions of institutional changes. It is well-founded that ensuring prospects for the development of the credit market of Ukraine should be connected with innovative credit instruments that create opportunities for broad post-war recovery, innovative monetary policy of the state and sustainable development of the economy on the path of Ukraine's accession to the EU. A matrix model of prospective transformations of the credit market in the context of institutional support of macro-financial stability has been developed using a program-targeted approach, which provides for the formation of target guidelines for overcoming disparities in the development of the credit market, focusing attention on innovations, European integration, sustainable development and economic recovery. Three formats of the NBU's role in providing strategic guidelines for the development of the credit market are substantiated: the format of confronting development challenges and threats; recovery format; format for ensuring the stability of credit market development. Prospective directions for ensuring the development of the credit market in Ukraine, in the conditions of institutional changes of the national economy, with the use of a risk-oriented mechanism of promoting the provision of macro-financial stability by the credit market on the basis of sustainable development for the short-term perspective, which consists in carrying out effective reforms of the war period to overcome resistance to Russian aggression, have been determined; the medium-term perspective, which provides for the provision of conditions for macro-financial stability and processes of economic recovery based on the principles of sustainable development; the long-term perspective of ensuring development, the priority vector of which is the creation of a solid foundation of the institutional environment of the credit market for the purpose of successful integration into the EU and ensuring economic growth.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Мацелюх Ю. В. Інституційні проблеми економіки та ризики розвитку кредитного ринку України. Економічний вісник університету (Переяслав-Хмельницький). 2018 рік. Випуск 36/1. с.155-161. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1219776>
- 2. Мацелюх Ю. В. Інституційне забезпечення банківського кредитування в Україні. Міжнародний науковий журнал «ІНТЕРНАУКА». Серія: «Економічні науки». 2018. № 11 (19). с. 89-95. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2018-11-4305>
- 3. Мацелюх Ю. В. P2P-кредитування як інноваційний інструмент розвитку кредитного ринку: зарубіжний досвід і можливості для України. БІЗНЕС-ІНФОРМ. 2022. № 9. с. 82-87. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-82-87>
- 4. Онишко С. В., Мацелюх Ю. В. Роль неформальних норм в інституційному забезпеченні функціонування та розвитку кредитного ринку. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2023. № 3.

DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3>

- 5. Мацелюх Н. П., Мацелюх Ю. В. Функціонування і розвиток кредитного ринку України в умовах інституціональних змін національної економіки. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. October 2017. № 4(10). с. 19-25.
- 6. Мацелюх Ю. В. Макроекономічні інституційні взаємозалежності в розвитку кредитного ринку в Україні. Облік і оподаткування: реалії та перспективи: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь, 15-17 травня 2017 року, 2017. с. 480-484.
- 7. Мацелюх Ю. В. Науково-методичні підходи в дослідженні інституційної структури кредитного ринку. Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачєво, 21-22 березня 2017 р. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2017. с. 50-53.
- 8. Мацелюх Ю. В. Scientific and methodological approaches in the study of the institutional structure of the credit market. *Economic and Legal Development of Ukraine under Conditions of Postindustrial Society: 16 thAll-Ukrainian Scientific and Practical Conference for Students and Cadets*. Irpin: University of State Fiscal Service of Ukraine, 2017. с. 55-57.
- 9. Мацелюх Ю. В. Функціонування і розвиток кредитного ринку України в умовах інституціональних змін національної економіки. *Topical Problems of Modern Science and Possible Solutions: IV International Scientific and Practical Conference*, September 30, 2017, Dubai, UAE.
- 10. Мацелюх Ю. В. Інституційний аналіз функціонування та розвитку кредитного ринку. Актуальні питання економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 10 листопада 2018 р.): у 8 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 4. с. 45-47.
- 11. Мацелюх Ю. В. Сутність інституційних перетворень на кредитному ринку. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління мікро- та макроекономічними процесами в Україні: збірник тез доповідей Другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Ірпінь, 7-8 грудня 2017 року), Ірпінь : УДФСУ, 2017. с. 55-58.
- 12. Мацелюх Ю. В. Напрями розвитку інституційної структури кредитного ринку в Україні в умовах післявоєнного відновлення. Фінанси, економіка, право vs війна [Електронне видання] : збірник тез Міжнародного конгресу (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. с. 666-669.
- 13. Мацелюх Ю. В. Інноваційні напрями розвитку кредитного ринку в Україні. Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції, Ірпінь-Берегово, 27-29 квітня 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. с. 68-72.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000782

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онишко Світлана Василівна

2. Svitlana Onyshko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5811-2724

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Долінський Леонід Борисович

2. Leonid Dolinskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богріновцева Людмила Миколаївна

2. Liudmyla M. BOHRINOVTSSEVA

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9597-1085

Додаткова інформація:

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&authuser=3&user=uZ6EVzMMAAAJ>;[https://orcid.org/0000-0001-9597-](https://orcid.org/0000-0001-9597-1085)

[https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211297299&featureToggles=FEATURE_AUTHOR_DE](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211297299&featureToggles=FEATURE_AUTHOR_DETAILS_BOTOX:1&at_feature_toggle=1)
<https://app.webofknowledge.com/author/record/15039128>;[https://publ](https://publons.com/researcher/3956476/liudmyla-bohrinovtseva-kostrach/)
[ons.com/researcher/3956476/liudmyla-bohrinovtseva-kostrach/](https://publons.com/researcher/3956476/liudmyla-bohrinovtseva-kostrach/)

Повне найменування юридичної особи: Національна академія статистики, обліку та аудиту

Код за ЄДРПОУ: 04837462

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 1, Київ, 04107, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба статистики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вергелюк Юлія Юріївна

2. Yuliia Y. Verheliuk

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1773-6631

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнеєв Володимир Вікторович

2. Volodymyr Korneev

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0654-5311

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Береславська Олена Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Береславська Олена Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шкуренко Наталія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна